

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a a Barati Ügyvédi Iroda (3980 Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 16.; ügyintéző: Dr. Barati Béla ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Fazekas István ügyvéd (4181 Nádudvar, Fő u. 70.) által képviselt I.rendű alperes neve (I.r. alperes címe) I.r. és a másodfokú eljárásban a Dr. Bagossy Attila ügyvéd (4100 Berettyóújfalú, Kossuth L. u. 46.) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II.r. alperes ellen, 379 600 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2007. január 23-án meghozott 6.G.40.060/2006/30. számú ítélete ellen, az I.r. alperes részéről 32. sorszám alatt benyújtott - és 35. sorszámon kiegészített - fellebbezés alapján, a 2007. szeptember 19-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett - a II.r. alperest a felperes javára marasztaló, illetve a felperes keresetének az alperesek egyetemleges kötelezésére irányuló kérelmet elutasító - részét nem érinti.

A fellebbezett rendelkezéseit pedig részben, akként változtatja meg, hogy az I.r. alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 25 000 (Huszonötezer) Ft-ra leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 10 000 (Tízezer) Ft másodfokú perköltséget, az Államnak pedig - külön felhívásra - 11 900 (Tizenegyezer-kilencszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A fizetési meghagyásos eljárásból alakult perben előterjesztett keresetlevelében a felperes előadta, hogy a végelszámolási eljárást követően 2004. november 15-én jogutód nélkül megszűnt Kereskedelmi és Szolgáltató betéti társaságnak a működése során 569 400 Ft tartozása keletkezett. A felperes, valamint az alperesek a betéti társaságnak beltágjai voltak, és mint ilyenek, a 2004. október 19. napján megtartott tagok gyűlésén arra vállaltak kötelezettséget, hogy a betéti társaság tartozásait 25 napon belül megfizetik és azt egyenlő arányban viselik. Ennek ellenére a betéti társaság teljes (569 400 Ft) összegű tartozását egyedül megfizető felperes számára az alperesek a tartozás rájuk eső (379 600 Ft-nak megfelelő) részét írásbeli felszólítás ellenére nem térítették meg. Ezért a felperes a módosított keresetében az alpereseket 379 600 Ft-nak, valamint annak 2004. november 15-től a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű

kamata és perköltsége egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni, elsődlegesen a Ptk. 198.§ (1) bekezdése alapján, a megállapodásukban vállalt kötelezettségükre hivatkozással, másrészt „A gazdasági társaságokról” szóló, 1997. évi CXLIV. törvény (régi Gt.) 101.§ (1) bekezdése szerint a betéti társaságokra is alkalmazandó 90.§ (3) bekezdésére hivatkozva.

Az alperesek a kereset teljes elutasítását kérték. Az I.r. alperes azzal védekezett, hogy a felperesnek a követelt összeggel ezért nem tartozik, mert a felperes a betéti társaság végelszámolójaként négy hónapra eső (2004. február, március, június és júliusra) munkabérét nem fizette ki, továbbá az I.r. alperesnek felperes hibájából merült fel az adóhatóság felé 30 000 Ft mulasztási bírság fizetési kötelezettsége, valamint a felperes nem tudott elszámolni a társaság bankszámlájáról felvett 130 000 Ft-tal. Az I.r. alperes a felperes teljes követelésével szemben beszámítási kifogást terjesztette elő arra hivatkozással, hogy a felperes a régi Gt. 22-27.§-ai szerint vezető tisztségviselőként is, valamint a társaság végelszámolójaként is kártérítési felelősséggel tartozik a felsorolt tartozások vonatkozásában. A saját beszámítani kért követelésének összegét 221 690 Ft-ban határozta meg. (8. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal)

A II.r. alperes ugyancsak a kereset teljes elutasítását kérte. Tagadta a felperesnek azt az állítását, hogy az I.r. alperessel együtt önként vállalta a betéti társaság tartozása arányos részének megfizetését. Ezzel szemben állította, hogy a felperes volt az, aki a teljes 569 400 Ft összegű tartozás megfizetését magára vállalta a betéti társaság többi beltárgya helyett is, arra tekintettel, hogy a társaság számlájáról a társaság pénzét a másik két beltárgy tudta nélkül felvette és a saját céljaira felhasználta.

A felperes a beszámítási kifogás teljes elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az I.r. alperes vele szemben a megszűnt betéti társaságot terhelő követeléseit nem számíthatja be. A végelszámolási eljárás során pedig a társasággal szemben semmilyen igényt nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eljárást követően meghozott ítéletében kötelezte az alpereseket, hogy külön-külön fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 189 800 Ft-ot, valamint annak 2004. november 15-től a kifizetésig járó, a mindenkori jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát, továbbá személyenként 80 000 - 80 000 Ft perköltséget. A lényegében a felperes kereseti állításaival egyezően megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság arra a jogi következtetésre jutott, hogy az alperesek (a régi Gt. 101.§ (3) bekezdése szerint a betéti társaságokra is alkalmazandó 85.§ (2) bekezdésének azon rendelkezése alapján, amely szerint a nyereség és a veszteség a tagok között a vagyoni hozzájárulások arányában oszlik meg) a megszűntBt. tartozásaiért helytállási kötelezettséggel tartoznak. Ezért a felperes által kifizetett tartozásból a rájuk eső részt a felperes számára megtéríteni kötelesek. Megállapította, hogy a felek jogviszonyára még alkalmazandó régi Gt. 29.§ (1) bekezdésében szabályozott, a gazdasági társaság vezető tisztségviselőinek felelősségét megállapító jogszabályi rendelkezésre alapítottan az alperesek a jelen perben a felperes követelésével szemben beszámítási kifogást ugyan előterjeszthettek, hivatkozott azonban arra, hogy a felperes tagadásával szemben etekintetben a bizonyítás kötelezettsége a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint az alpereseket terhelte. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján pedig az elsőfokú bíróság nem találta

bizonyítottak az alpereseknek azokat az állításait, amelyekre tekintettel a felperes kártérítési felelőssége megállapítható lett volna, azt is figyelembe véve, hogy az alpereseket a bizonyítási kötelezettségükre, és annak jogkövetkezményeire megfelelően kioktatta.

Az I.r. alperes munkabér követelésből eredő beszámítási kifogásával összefüggésben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I.r. alperesnek az elmaradt munkabér megfizetése iránti igényét a végelszámolási eljárás keretében kellett volna érvényesítenie a betéti társasággal szemben, amely nem történt meg ahhoz, hogy az a felperessel, mint végelszámolóval szemben kártérítési igényként érvényesíthető legyen.

Nem találta bizonyítottnak az elsőfokú bíróság a II.r. alperes részéről előterjesztett azt az állítás sem, hogy a felperes a betéti társaság pénzét a saját céljára használta fel. Alaptalannak találta ugyanakkor a felperesnek az alperesek egyetemleges marasztalása iránti kereseti kérelmét, mivel - megállapítása szerint - az alperesek megtérítési kötelezettsége a felperes felé a vagyoni betétjük arányához igazodik. A perbe bevont igazságügyi könyvszakértő szakértői véleménye alapján megalapozottnak találta a felperesnek a betéti társaság helyett általa megfizetett tartozással összefüggő kereseti állításait, ezért abból kiindulva határozta meg a tartozásból az alperesekre arányosan jutó, a felperes számára megtérítendő összegeket.

Ez ellen az ítélet ellen az I.r. alperes fellebbezést, a II.r. alperes pedig csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

A Debreceni Ítéltábla a II.r. alperes csatlakozó fellebbezését a 2007. szeptember 19-én tartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvbe foglalt 10. sorszámú végzésével hivatalból elutasította.

Az I.r. alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását (tartalmilag annak részben történő megváltoztatását) és vele szemben a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le, a felperest mint végelszámolót terhelő kártérítési felelősségre alapított beszámítási kifogása elutasításakor.

Érvelése szerint a felperes sem vitatta, hogy a betéti társaságtól a megjelölt munkabérét nem kapta meg. Állította, hogy a perbeli végelszámolási eljárásra még irányadó Cstv. rendelkezései szerint az elmaradt munkabérek kifizetéséről a felperesnek, mint végelszámolóknak hivatalból, tehát kérelem nélkül intézkednie kellett volna. Az I.r. alperesnek tehát (elmulasztott) bejelentési kötelezettsége nem volt. A továbbiakban pedig csak a munkabér-tartozások kiegyenlítése után kerülhetett volna sor arra, hogy a társaság döntést hozó szerve rendelkezzen „a veszteségek viseléséről”.

Az I.r. alperes a fellebbezésében sérelmezte az ítéletnek a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját meghatározó rendelkezését is. Arra hivatkozott, hogy a felperes teljesítése nem 2004. november 15-én, hanem későbbi időpontban történt. Az ítéletnek a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését pedig azzal az indokkal kérte megváltoztatni, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség megállapításakor nem vette figyelembe, hogy a

könyvszakértő díját nem a felperes előlegezte, a pertárgy értékének alapulvételével pedig legfeljebb 25 000 Ft perköltség lett volna jogszerűen megállapítható a terhére.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. A fellebbezésnek az I.r. alperes munkabér-követelésével összefüggő részére vonatkozóan állította, hogy a Bt-nek munkabér-tartozása nem volt. A járandóságát pedig az I.r. alperes a társaságtól hiánytalanul megkapta, amikor a beltágok a társaság bevételeit 2004. április végén, május elején egymás között felosztották. A felperes emellett megismételte azt az elsőfokú eljárás során már kifejtett jogi álláspontját is, hogy az I.r. alperes a munkabér-követelését csak a társasággal szemben és csak a végelszámolási eljárás keretében érvényesíthette volna. Alaptalannak állította az I.r. alperesnek a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezést támadó fellebbezését is, amelyet az elsőfokú bíróság - megítélése szerint - a felmerült illetékköltsége és a „becsatolt megbízási szerződés” alapján nem állapította meg túlzott összegben.

A másodfokú bíróság joghatályos fellebbezési kérelem hiányában a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a II.r. alperesre vonatkozó rendelkezéseit és azok indokolását, valamint az ítéletnek az alperesek egyetemleges marasztalására irányuló kereseti kérelmet elutasító (az ítélet rendelkező részéből ugyan kimaradt, azonban az indokolásból kétséget kizáróan megállapítható) részét, amelyek a Pp. 228.§ (1) bekezdése alapján jogerőre emelkedtek.

Az I.r. alperes fellebbezése a perköltségről rendelkező döntést illetően alapos, a túlnyomó részében azonban alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont azt a helytálló jogi következtetést, amely szerint az alperesek a megszűntBt-nek a felperes által kiegyenlített tartozásából a vagyoni hozzájárulásukkal arányos részt kötelesek a felperes számára megtéríteni a fellebbezésében az I.r. alperes már nem is tette vitássá. Helyes jogi álláspontot foglalt el az elsőfokú bíróság abban is, hogy az I.r. alperes munkabér-követelésre alapított beszámítási kifogása azért volt alaptalan, mert aBt. végelszámolásának elrendelése előtt keletkezett munkabér-követelést az I.r. alperesnek a munkáltatóval, a betéti társasággal szemben kellett volna érvényesítenie, az I.r. alperes azonban ilyen követelést a Bt-vel szemben sem a végelszámolást megelőzően, sem a végelszámolása alatt nem terjesztett elő. Ezért az I.r. alperesnek a fellebbezésében is megismételt az az állítása, hogy a társaság könyvelésében feltüntetett munkabér-kifizetések számára ténylegesen nem történtek meg, csak a felperes, mint a társaság beltágja mögöttes felelősségének, illetőleg az őt, mint a társaság vezető tisztségviselőjét, majd később végelszámolóját terhelő kártérítési felelősségének a megállapíthatósága szempontjából bírhatott jelentőséggel.

Az I.r. alperes a fellebbezésében nem sérelmezte az elsőfokú bíróságnak a felperes vezető tisztségviselői kártérítési felelősségére vonatkozó megállapításait és elutasító döntését. A fellebbezési kérelmét kizárólag arra az állítására alapította, hogy a felperes részéről a végelszámolói minőségében elkövetett olyan vétkes kötelezettségszegés valósult meg,

amely miatt őt az I.r. alperes felé kártérítési felelősség terheli. Ennek az állításának azonban nincs jogszabályi alapja a következők miatt:

A nem vitás tényállás szerint a Bt. a 2004. október 19-én megtartott tagok gyűlésén hozott határozataival határozta el az egyszerűsített végelszámolással történő, jogutód nélküli megszűnését és jelölte ki a végelszámolói feladatok ellátására a felperest. Ezért a Bt. végelszámolási eljárására még a 2006. július 1-jét megelőzően hatályban volt „A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról” szóló, Cstv. 65-79.§-ainak rendelkezései voltak az irányadók.

A Cstv. 73.§ (2) bekezdése szerint a végelszámolónak a végelszámolás során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal kellett eljárnia, a kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért pedig a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint terhelte felelősség. A Cstv. 71.§-a a végelszámoló kötelezettségeit úgy határozta meg, hogy a feladatát képezte a gazdálkodó szervezet kötelezettségeinek - lejáratától függetlenül - való teljesítése, követeléseinek behajtása, igényeinek érvényesítése és a vagyonának a szükség szerinti értékesítése. A hivatkozott rendelkezés szerint valóban a végelszámoló kötelezettségei közé tartozott a társaság kötelezettségeinek teljesítése körében a hitelezői igények kielégítése. A Cstv. 68.§ (1) bekezdése szerint végelszámolási eljárás során a gazdálkodó szervezet hitelezői a követeléseiket a végelszámolás közzétételét követő 40 napon belül voltak kötelesek bejelenteni a végelszámolóhoz. E rendelkezésből következően a hitelezői igénybejelentés a végelszámolási eljárásban sem csupán hitelezői lehetőség volt, hanem egyben hitelezői kötelezettséget is jelentett a végelszámolás kezdő időpontját megelőzően már esedékessé vált követeléseket illetően.

Tény, hogy az I.r. alperes a felpereshez, mint végelszámolóhoz a végelszámolási eljárás tartama alatt semmilyen hitelezői igényt nem nyújtott be. Emellett az is tényként állapítható meg a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy az I.r. alperesnek a betéti társasággal szemben a végelszámolás 2004. október 19-én történt elhatározásakor sem, valamint a 2004. november 15-én a végelszámolási eljárás befejezésekor sem volt követelése, hiszen a felvett jegyzőkönyvekben és egyéb nyilatkozatokban a társaság tagjai kifejezetten kinyilatkoztatták, hogy a társaságnak a felperes által kiegyenlített köztartozáson kívül más tartozása nem volt, ugyanakkor a társaság megszűnésével járó „esetleges költségeket” (vagyonfelosztási javaslat) egyenlő arányban vállalták viselni.

E körülményekre tekintettel a felperes mint végelszámoló kártérítési felelősségének megállapítása szóba sem kerülhetett az I.r. alperes által állított olyan elmaradt bérkövetelések vonatkozásában, amelyek bejelentésére a végelszámolási eljárásban nem került sor, amellet, hogy annak a felmerülése is kétséges.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az I.r. alperes 2004. február, március, június és július hónapokra járó munkabér-követeléseiből eredő beszámítási kifogását a felperessel, mint végelszámolóval szemben megalapozottan utasította el, annak ellenkezőjét tehát az I.r. alperes a fellebbezésében tévesen állította.

Nem találta alaposnak a másodfokú bíróság az I.r. alperes fellebbezését a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjának meghatározását illetően sem. A felek között az elsőfokú eljárás során nem volt vitás, hogy a felperes a megszűnt betéti társaság tartozását kiegyenlítette. Tény, hogy a felperes - vitatás hiányában - nem igazolta a teljesítésének időpontját. Ennek ellenére (a rendelkezésre álló adatokból is) kétséget kizáróan meg lehet állapítani, hogy a társaság tartozásai teljesítésének legkésőbb 2004. november 15-ig meg

kellett történnie. Ezzel a nappal ugyanis a Bt. végelszámolása befejeződött, amelyet a cégbíróság a cégnyilvántartásban is rögzített.

A 2004. november 15-én felvett jegyzőkönyvbe foglalt határozattal a megszűnni kívánó betéti társaság tagjai a végelszámolói zárómérleget, zárójelentést és eredmény-levezetést elfogadták. Ezt a jegyzőkönyvet aláírta az I.r. alperes meghatalmazottjaként N.F.-né is. Az elfogadott (2004. november 15. fordulónappal készült) egyszerűsített mérleg a kötelezettségek rovatban 569 000 Ft-ot tüntetett fel. Az ugyancsak 2004. november 15-én készült - a tagok által elfogadott - zárójelentés kiadásként 569 274 Ft-ot tüntetett fel. Az ugyanezen a napon felvett nyilatkozatban pedig a végelszámoló arról számolt be, hogy a társaságnak köztartozása nincs, valamennyi tartozást kiegyenlítette.

Ezek az adatok pedig - az egyéb perbeli adatokkal összevetve - megfelelően igazolták a felperes késedelmi kamatkövetelésének a Pk.50.512/2005. számú fizetési meghagyáson megjelölt kezdő időpontját. Ezért azzal összefüggésben az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezésének megváltoztatására nem volt indok.

Alapos volt ugyanakkor az I.r. alperes fellebbezése a felperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegének megállapítását illetően.

A felperes az I.r. alperessel szemben teljes mértékben pernyertes lett. A per során azonban csak a jogi képviselő részére adott meghatalmazás került csatolásra, az ügyvédi megbízási szerződés azonban nem. Ezért a felperes az elsőfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjként „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendeletnek nem az ítéletben hivatkozott 2.§ (2) bekezdése, hanem a 3.§ (2) bekezdésének a.) pontja szerint, a pertárgyérték figyelembevételével meghatározott (és a 4/A.§ szerint az Áfa-val növelt) 12 000 Ft-ra volt jogosult, amelyhez perköltségként hozzá kellett számítani a felperes által lerótt elsőfokú eljárási illeték összegének felét (11 400 Ft-ot), valamint a felperes által viselt tanúdíj felét (2 250 Ft-ot). A felperes javára így megállapítható perköltség helyes összege 25 000 Ft, amelyre a másodfokú bíróság az I.r. alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét leszállította, ennyiben megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét, a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján, a fellebbezett egyéb rendelkezések helybenhagyása mellett.

Az I.r. alperes fellebbezése túlnyomó részében eredménytelen volt. Ezért a másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból származó saját perköltségét maga köteles viselni, a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján. Köteles továbbá megtéríteni a felperes ügyvédi munkadíjból származó másodfokú perköltségét is, amelynek összegét a Debreceni Ítéltábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg, a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a.) pontja, (5) bekezdése, valamint a 4/A.§-ának figyelembevételével.

„Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 64.§-a folytán alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§ (2) bekezdése és a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ugyancsak az I.r. alperest kötelezte az illetékfeljegyzési joga folytán helyette az állam által előlegezett, az Itv. 46.§ (3) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Debrecen, 2007. szeptember 19.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-